

Analyse av grønn skipsfart og batterinæringen

1. Metode

I dette notatet analyseres Innovasjon Norges tildelinger til grønn skipsfart og batterinæringen fra 2011-2021. Analysen ble utført vinteren 2022.

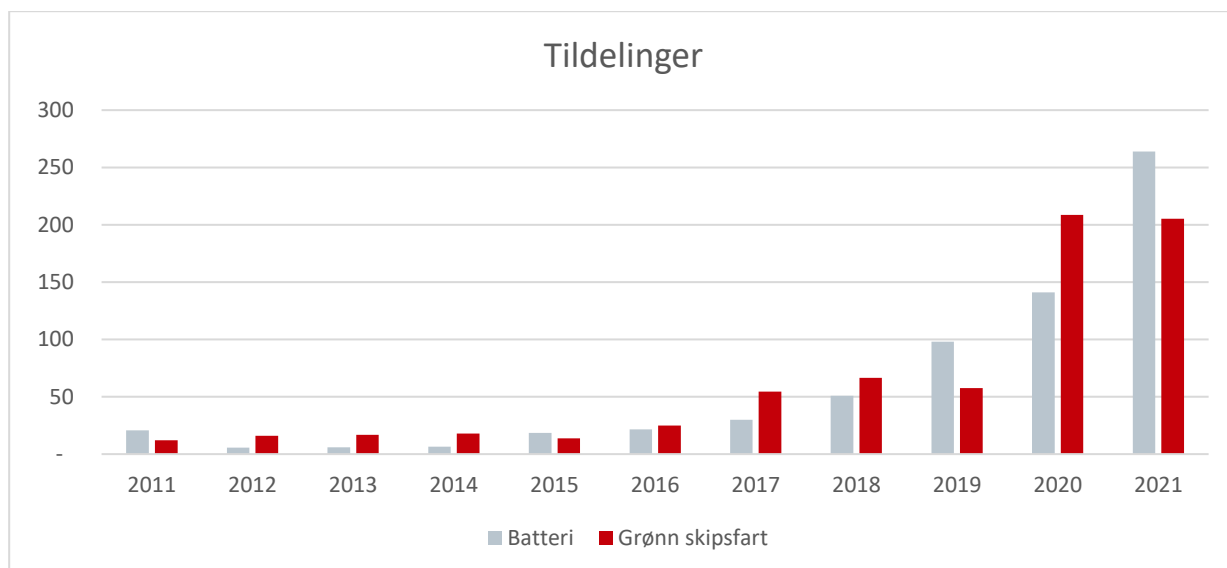
Innovasjon Norge har flere tusen ulike tildelinger av finansiell støtte til norske bedrifter hvert eneste år. Denne støtten spenner fra tilskudd til gründere på under 50.000 kroner til såkalte lavrisikolån på over 100 millioner kroner. For å kunne analysere tildelingene nærmere har Innovasjon Norge utviklet en søkemotor for å søke i prosjektbeskrivelsene til innvilgede søknader tilbake til 2011.

Søkemotoren er et hensiktsmessig verktøy for å analysere tildelinger til slike store verdikjeder på tvers av registrerbare data om bedriftene, som størrelse eller næring i den tradisjonelle næringsinndelingen, såkalte Nace-koder.

For å sikre at analysen dekker så stor andel av de relevante treffene som mulig, er det hensiktsmessig å bruke søkeord som treffer ganske bredt. Listen over mulige treff må så undersøkes manuelt, for å luke ut falske treff.

2. Tildelingene til Innovasjon Norge innen grønn skipsfart og batterinæringen

Figuren under viser utviklingen i tildelinger for områdene batteri og grønn skipsfart fra 2011 til 2021. Det er relativt sammenfallende utviklingstrekk, der økningen i tildelingene har tiltatt siden 2017 og spesielt de to siste årene. Fra å ligge under 20 millioner årlig frem til 2016, har veksten vært kraftig i årene etter det. De store bevilgningene de siste to årene er muliggjort gjennom koronamidler, inkludert såkalt Grønn plattform. Mange av de største tildelingene er innen miljøteknologiordningen.

Figur 1: Tildelinger til batterinæringen og grønn skipsfart. Tildelinger i mill. kroner.

Grønn skipsfart

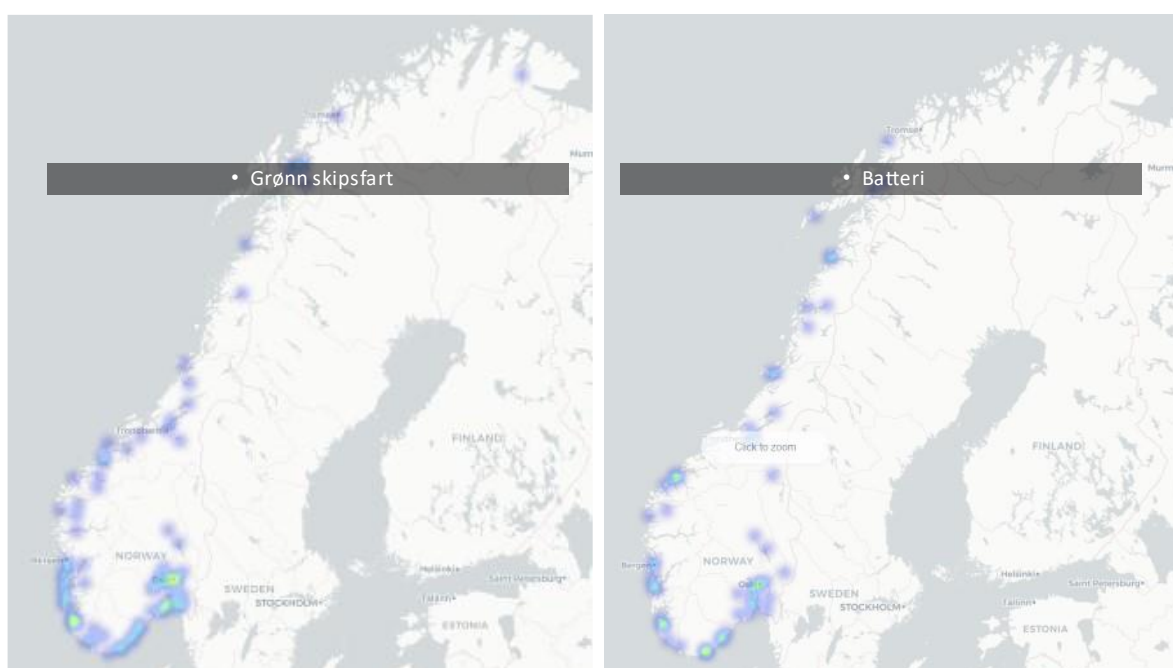
I sum har grønn skipsfart fått marginalt mer enn batteriområdet over hele 10-årsperioden. Vi estimerer at det i både 2020 og i 2021 ble tildelt i overkant av 200 millioner kroner til relevante prosjekter, en stor økning fra tidligere år. Blant tildelingene er det flere nokså store enkeltbeløp, blant annet 50 millioner til selskapet Corvus Energy i 2020.

Batterier

Støtten til batterinæringen har økt tilvarende, og vesentlig de siste tre årene. Blant tildelingene er det flere store enkeltbeløp, blant annet nesten 100 millioner til Nordnes i 2020.

3. Kundegrunnlaget

Innovasjon Norge har støttet i underkant av 170 bedrifter innen grønn skipsfart. Tilsvarende tall er litt over 140 bedrifter for batterinæringen. Figur 2 illustrerer den geografiske plasseringen til bedriftene og viser tydelig at bedrifter over hele landet mottar støtte fra Innovasjon Norge.

Figur 2: Geografisk spredning av bedriftene som har fått tildelt midler for hhv. grønn skipsfart og batteri siden 2011.

Batteri:

- 137 selskaper i verdikjeden
- SElskapene har i gjennom snitt 528 ansatte, men det er stor forskjell. Om lag 50 bedrifter har over 50 ansatte.

Grønn skipsfart:

- Flere eldre selskaper med mange ansatte og høy omsetning
- Også tegn på nyetableringer de siste fem årene
- I snitt 100 ansatte per selskap
- Flest i Oslo og Stavanger/Sandnes

4. Markedspotensial

Batterier

Mange miljøer peker på potensialet til batterinæringen, og særlig produksjon av batterier ventes å vokse med mer enn 20% årlig frem til 2030, til 360 mrd. dollar på verdensbasis ifølge konsultentselskapet McKinsey. Etterspørselen er drevet av behovet for elektrifisering av transportsektoren og å balansere strømsystemet med en større innslag av upålitelige energikilder som sol- og vindkraft.

Norge har en aktiv batteriindustri, men spørsmålet er i hvor mange deler av verdikjeden vi vil fremstå som konkurransedyktige. Kapitaltilførsel vil være nødvendig for å kunne vokse videre.

Grønn skipsfart

Maritim næring har tradisjonelt stått for rundt 30 prosent av norsk eksport utenom olje og gass.

Norsk eksport og omsetning innen segmentet som kan betegnes som grønn skipsfart er sannsynligvis lav, men har vekstpotensial. Analyseselskapet Menon har anslått at omsetningen fra norsk grønn maritim industri var på rundt 28 milliarder kroner i 2018, og at om lag 30 prosent av dette stammet fra eksport. Dette anslaget er svært usikkert, og inkluderer også omsetning fra skip som benytter flytende naturgass (LNG). Anslaget inkluderer også direkte leverandører til grønne prosjekter som ikke selv benytter grønn teknologi. Innovasjon Norges Business Climate Survey fra Singapore viser at den største gruppen bedrifter tilhører maritim sektor. 65 prosent av disse hadde hatt overskudd selv under koronapandemien, og samtlige forventet enten økt omsetning, eller status quo de neste 12 månedene.

5. INs posisjon og effekter av virkemidlene

I hvilken grad har bidragene fra Innovasjon Norge hjulpet bedriftene innen de utvalgte områdene?

Innovasjon Norge gjennomfører årlig to typer effektmålinger. Den ene er en økonometrisk analyse hvor kunder fra Innovasjon Norge sammenlignes med en kontrollgruppe med lignende bedrifter. Et såkalt kvasiekperiment.

Resultatene derfra viser solid bedrifts- og samfunnsøkonomisk effekt for våre ordninger. Siste måling fra 2020 viser at Innovasjon Norges kunder har en årlig gjennomsnittlig mervekst i salgsinntekter på 10,3 prosentpoeng mot sammenlignbare bedrifter uten støtte. Tilsvarende tall for verdiskaping er 8,7 prosentpoeng og 4 prosentpoeng for produktivitet. Også målt i antall årsverk er det en årlig mervekst på 3,7 prosentpoeng. Disse resultatene gjelder som gjennomsnitt for alle Innovasjon Norges kunder, og det er ikke mulig å fastslå om selskapene innenfor batterinæringen eller grønn skipsfart er representative for dette.

Den andre effektmålingen Innovasjon Norge gjennomfører for å avdekke om og hvordan våre kunder oppnår resultater som følge av å benytte Innovasjon Norge tjenester, er en kundeundersøkelse.

For områdene batterier og skipsfart vet vi at mange av de største tildelingene er innen miljøteknologiordningen. Kundeeffektundersøkelsen viser at bedrifter som har mottatt miljøteknologiordningen i større grad samarbeider med kunder og leverandører som følge av tjenesten. Undersøkelsen viser videre at dette er en av de tjenestene som skårer høyest på kompetansebidrag. Tjenesten skårer også høyt på innovasjon og samarbeid og nettverk. Men heller ikke her er det mulig å fastslå om kunder innen de to næringsområdene er representative for totaltallene.

6. Konklusjon

Analysen over viser at Innovasjon Norge har spilt en rolle i å støtte etableringen og utviklingen av aktører innenfor batteri og grønn skipsfart. Tjenestene og finansieringen har bidratt til realisering av prosjekter innenfor alle delene av verdikjeden og stimulerer dessuten til økt innovasjon, kompetansebygging og samarbeid mellom aktørene. Innovasjon Norge er involvert i bredden av prosjekter som har stor regional distribusjon. Den helhetlige innsatsen innen disse sektorene og verdikjedene danner et godt grunnlag for å ta disse næringene ut i internasjonale markeder hvor etterspørselen etter grønne verdikjeder er i vekst og konkurransen tiltar.